

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 706 63661, faks. 8 706 63663, el. p. info@am.lt, http://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

Nr.

Į 2020-06-30

Nr. (4.5-82)3-2608

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Išnagrinėjome pateiktą derinti Lietuvos Respublikos valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 21¹ straipsniu įstatymo projektą ir informuojame, kad pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų neturime.

Aplinkos ministerijos kancleris

Arminas Mockevičius

S. Juozapaitienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. (8 5) 203 4407,

faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt, <http://www.enmin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2020-07-

I 2020-06-30

Nr. (12.6-14E)-

Nr. (4.5-82) 3-2608

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija pateiktam derinti Lietuvos Respublikos valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 21¹ straipsniu įstatymo projektui pastabų neturi.

Energetikos ministerijos kancleris

Ramūnas Dilba

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

I 2020-06-30 Nr. (4.5-82)3-2608

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Finansų ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2020 m. birželio 30 d. raštu Nr. (4.5-82)3-2608 pateiktą išvadoms gauti Lietuvos Respublikos valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 21¹ straipsniu įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

Lietuvos Respublikos centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymo 4 straipsnio 6 dalies 5 punkte yra įtvirtinta, kad centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas pripažintų bešeimininkėmis ir valstybės nuosavybėn perduotų akcinių bendrovių ir uždaryjū akcinių bendrovių akcijų realizavimą organizuoja privatizavimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka. Vienas iš Lietuvos Respublikos valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatytų privatizavimo būdų yra akcijų pardavimas uždarnosios akcinės bendrovės akcininkams (Įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 6 punktas). Šiuo būdu gali būti privatizuojamos tik tų uždaryjū akcinių bendrovių akcijos, dėl kurių privatizavimo bent tris kartus Įstatymo nustatyta tvarka buvo paskelbta privatizavimo programa, tačiau per šiose programose nustatytą laiką akcijos nebuvo parduotos. Taikant akcijų pardavimo uždarnosios akcinės bendrovės akcininkams būdą Akcinių bendrovių įstatymo nuostatos, reglamentuojančios uždaryjū akcinių bendrovių akcijų perleidimą akcininkams, taikomos tiek, kiek Įstatymas nenustato ko kita (Įstatymo 19 straipsnio 2 ir 3 dalys). Pažymėtina, kad toks teisinis reguliavimas, kuriuo nustatoma, kad siūlyti akcijas kitiems uždarnosios akcinės bendrovės akcininkams galima tik tais atvejais, kai kelis kartus nepavyksta parduoti akcijų Įstatymo 19 straipsnio nustatyta tvarka, praktikoje apsunkina akcijų, ypač pripažintų bešeimininkėmis akcijų, kurios įprastai yra mažos vertės, realizavimo procedūras ir reikalauja neproporcingų privatizavimo institucijų išlaidų ir laiko sąnaudų. Kita vertus, Akcinių bendrovių įstatyme nustatytos akcininkų teisės įsigyti parduodamas bendrovės akcijas tikslas – nedidinti akcininkų skaičiaus, kad esami akcininkai galėtų toliau efektyviai valdyti bendrovę. Atsižvelgdami į tai, siūlome tikslinti šiuo metu galiojančio Įstatymo 19 straipsnį, jame nustatant galimybę visų pirma akcijas siūlyti kitiems uždarnosios akcinės bendrovės akcininkams, ir jį išdėstyti taip:

„19 straipsnis. Akcijų pardavimas uždarnosios akcinės bendrovės akcininkams

4- Akcijų pardavimas uždarnosios akcinės bendrovės akcininkams – **mažiau kaip 1/3** valstybei (savivaldybei) nuosavybės teise priklausančių uždarnosios akcinės bendrovės akcijų pardavimo būdas, kai ~~akcijos parduodamos tik kitiems šios bendrovės akcininkams~~ **Akcinių bendrovių įstatymo 47 straipsnio 1-8 dalyse nustatyta tvarka akcijos parduodamos kitiems uždarnosios akcinės bendrovės akcininkams, o nepavykus jų parduoti bendrovės akcininkams,**

2020-07-23_išvada_EIM_del+Akciju+privat.jst

akcijos privatizuojamos taikant kitus šiame įstatyme nustatytus akcijų privatizavimo būdus. Akcijų pardavimų skaičius neribojamas.

~~2. Akcijų pardavimo uždarnosios akcinės bendrovės akcininkams būdu gali būti privatizuojamos tik tų uždarytų akcinių bendrovių akcijos, dėl kurių privatizavimo bent tris kartus šio įstatymo nustatyta tvarka buvo paskelbta privatizavimo programa, tačiau per šiose programose nustatytą laiką akcijos nebuvo parduotos. Akcijų pardavimų skaičius neribojamas.~~

~~3. Taikant akcijų pardavimo uždarnosios akcinės bendrovės akcininkams būdą Akcinių bendrovių įstatymo nuostatos, reglamentuojančios uždarytų akcinių bendrovių akcijų perleidimą akcininkams, taikomos tiek, kiek šis įstatymas nenustato ko kita.“~~

Atsižvelgiant į Įstatymo projekto tikslą – spręsti paaiškėjusias Įstatymo praktinio taikymo problemas, į Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodytą siekį nustatyti paprastesnes pripažintų bešeimininkėmis akcijų, kurios įprastai yra mažos vertės, privatizavimo procedūras, nesuprantamas Jūsų siūlymas Įstatymo projekte papildyti Įstatymą 21¹ straipsniu, kurio 3 dalyje įtvirtintas analogiškas reguliavimas kaip ir šiuo metu galiojančio Įstatymo 19 straipsnyje. Todėl siūlytina apsvarstyti galimybę, siekiant paprastesnių pripažintų bešeimininkėmis akcijų, kurios įprastai yra mažos vertės, privatizavimo procedūrų, atsižvelgti į siūlomą Įstatymo 19 straipsnio formuluotę ir atitinkamai tikslinti Įstatymo projekto 11 straipsnį.

Įstatymo projekte siūloma papildyti Įstatymą 21¹ straipsniu, kurio 1 dalyje nustatyta, kad bešeimininkės akcijos privatizuojamos centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo iniciatyva. Tokio pobūdžio nuostata, sukurianti nepagrįstą diskreciją centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui, gali būti suprantama dviprasmiškai ir sudaryti galimybę ją interpretuoti subjektyviai ir priimti subjektyvius sprendimus dėl pripažintų bešeimininkėmis, konfiskuotų, valstybės paveldėtų, valstybei perduotų akcijų privatizavimo. Kita vertus, nėra aišku, ar ta laisva iniciatyva susijusi tik su tomis akcijomis, kurios bus įtrauktos į centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo tvirtinamą akcijų sąrašą, ar buvimas sąrašė tampa neprivaloma sąlyga. Pastebėtina, kad Įstatymo normos – tai viešosios teisės normos, todėl vertintinos kaip teisės siaurinančios (ribojančios) ir negali būti aiškinamos plečiamai. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui, kaip viešojo administravimo subjektui, Įstatymu turėtų būti suteikti konkretūs ir aiškūs įgaliojimai pripažintų bešeimininkėmis, konfiskuotų, valstybės paveldėtų, valstybei perduotų akcijų privatizavimo srityje (pvz., siūlytina apsvarstyti galimybę konkrečius ir aiškius įgaliojimus pripažintų bešeimininkėmis, konfiskuotų, valstybės paveldėtų, valstybei perduotų akcijų privatizavimo srityje įtraukti į Įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui nustatytų funkcijų sąrašą; atsisakyti dviprasmiškų nuostatų formuluočių) arba tokios iniciatyvos reikėtų atsisakyti. Pažymėtina, kad vien tik siūlymas neįtraukti į Vyrtausybės tvirtinamą Privatizavimo objektų sąrašą, gali paspartinti tokio pobūdžio akcijų privatizavimą.

Be to, atskirai aptartina Įstatymo projektu siūloma nuostata, kad bešeimininkėms akcijoms privatizuoti netaikomi Įstatymo 5 straipsnio 4 dalies 1 ir 2 punktai. Iš šios nuostatos formuluotės nėra visiškai aišku, koks Įstatymo projekte siūlomo papildyti Įstatymo 21¹ straipsnio nuostatų santykis su kitomis Įstatymo nuostatomis (pvz., nėra aišku, kokia apimtimi Įstatymo 10 straipsnio nuostatos, reglamentuojančios privatizavimo objektų sąrašo sudarymą, yra taikomos Įstatymo projekte siūlomam privatizuojamų bešeimininkių akcijų sąrašo sudarymui).

Abejonių kelia siūlymas išbraukti bendrovės akcijas iš privatizavimo objektų sąrašo, jei bent vieną kartą Įstatymo nustatyta tvarka buvo paskelbta privatizavimo objekto privatizavimo programa, tačiau per privatizavimo objekto privatizavimo programoje nustatytą laiką šis objektas nebuvo parduotas. Kad galima būtų akcijas parduoti esamiems bendrovės akcininkams, reikia bent tris kartus bandyti privatizuoti, tačiau iš sąrašo galima bus išbraukti ir po vieno karto. Kita vertus, koks gi galutinis privatizavimo tikslas – privatizuoti, ar pabandyti privatizuoti ir nepavykus toliau valdyti įmonę. Manytume, kad reikėtų aiškesnių sąrašo sudarymo korekcijų, orientuotų į siektinus tikslus ir rezultatus. Ši pastaba taikytina ir kitam atvejui – privatizavimo objektas yra reikalingas valstybės ar savivaldybių, ar visuomenės reikmėms tenkinti.

Reikėtų aiškiau reglamentuoti, kas vyksta, kai Įstatyme nustatytais atvejais (išskyrus, kai akcijos yra parduotos) bendrovės akcijos išbraukiamos iš privatizavimo objektų sąrašo. Nemanome, kad bankroto, likvidavimo ar kitomis procedūromis turėtų užsiimti centralizuotai valdomo valstybės

turto valdytojas, reikėtų aiškiau reglamentuoti, kad akcijos grąžinamos institucijai, kuri iki privatizavimo valdė bendrovę.

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir
inovacijų ministerijai

2020-07- Nr.
Į 2020-06-30 Nr. (4.5-82)3-2608

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos susisieikimo ministerija pagal kompetenciją išnagrinėjo Jūsų 2020 m. birželio 30 d. raštu Nr. (4.5-82)3-2608 „Dėl įstatymo projekto derinimo“ pateiktą Lietuvos Respublikos valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 21¹ straipsniu įstatymo projektą ir informuoja, kad esminių pastabų ir pasiūlymų dėl įstatymo projekto neturi.

Susisieikimo viceministras

Valdas Klimantavičius

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, <http://www.sam.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

2020-07- Nr. () 10-
Į 2020-06-30 (4.5-82)3-2608

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija įvertino Lietuvos Respublikos valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 21¹ straipsniu įstatymo projektą ir informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų pagal kompetenciją neturi.

Visuomenės sveikatos departamento direktorius,
laikiniai vykdančios kanclerio funkcijas
Ščeponavičius

Audrius

Kazys Rušinskas, tel. (8 5) 260 4898, el. p. kazys.rusinskas@sam.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2020- - Nr.

I 2020-06-30 Nr. (4.5-82)3-2608

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMO

Teisingumo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi derinimui pateiktą [Lietuvos Respublikos valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 21¹ straipsniu įstatymo projektą](#) (toliau — Įstatymo projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Pastebėtina, kad Valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo (toliau — Įstatymas) 5 str. 3 d.), reglamentuojant privatizavimo komisijos sudarymo terminą, nėra apribojimo asmenį pakartotinai skirti kelioms kadencijoms iš eilės. Tokiu būdu paliekama galimybė tiems patiems asmenims kelias kadencijas iš eilės eiti privatizavimo komisijos nario pareigas, o kadencijos trukmės nustatymas pilna apimtimi neužtikrins privatizavimo komisijos atsinaujinimo (šiuo atveju komisijos nario pakeitimo instituto taikymas suteiktų tas pačias pasekmes, nes viskas priklausytų tik nuo deleguojančio subjekto valios). Siūlome įvertinti šį aspektą ir iš eilės einančių kadencijų ribojimo galimybės nustatymą. Tuo pačiu pastebėtina, kad savivaldybės privatizavimo komisijų kadencijos nėra reglamentuojamos, nors dėl tų pačių tikslų turėtų būti reglamentuotos.

2. Vertinant Įstatymo projektu siūlomas Įstatymo 9 str. 4 d. nuostatas, manytina, turėtų būti vartojama Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo (toliau — Vertinimo įstatymas) 7 str. 2 p. apibrėžta konstrukcija vidaus turto ar verslo vertintojas, atsisakant tokiu atveju Vertinimo įstatymo nuostatų perrašymo. Be to, reglamentuojant vertinimą galinčius atlikti asmenis, turėtų būti įvertinamos ir Vertinimo įstatymo 9 str. 2 d. 3 p. ir 14 str. 2 d. nuostatos, bei turėtų būti kalbama tik apie asmenis, turinčius teisę atlikti verslo vertinimą (asmenis turinčius atitinkamą vertintojo kvalifikaciją (vyresniojo vertintojo ar eksperto) verslo vertinimo srityje).

Tuo pačiu turėtų būti įvertinta ir tai, kad tokiu pakeitimu iš esmės atsisakoma vertinimo nepriklausomumo, kadangi vertintų akcijas parduodančio subjekto darbuotojas, kas neigiamai vertintina tiek korupciniu aspektu, tiek dėl piktnaudžiavimo galimybių, nors informacija apie

Tikime laisve

1990 KOVO 11

atliktą antikorupcinį vertinimą (o jis, vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymo 8 str. 1 d. 1 p. turėtų būti atliktas) projektą lydinčioje medžiagoje ir nepateikta.

3. Vertinant neįtraukimo į Privatizavimo objektų sąrašą atvejus, pastebėtina, kad Akcinių bendrovių įstatyme nėra apribojimų perleisti akcijas Įstatymo 10 str. 2 d. 2 ir 3 p. nustatytais atvejais. Todėl toks apribojimas galėtų būti nustatomas tik įvertinant tikslingumą, kuris projektą lydinčioje medžiagoje lieka nepagrįstas. Tuo pačiu pastebėtina, kad reorganizuojamos ar pertvarkomos įmonės akcijos rinkoje gali būti vis dar paklausios. Atsižvelgiant į tai, siūlytina pagrįsti šių pakeitimų poreikį aiškinamajame rašte. Analogiškai ir dėl Įstatymo projekto 10 str. 10 d. 5-7 p.

Tuo pačiu turėtų būti sprendžiamas ir jau iki pakeitimų įsigaliojimo į privatizavimo objektų sąrašą įtrauktų, Įstatymo 10 str. 2 d. 3 p. nurodytų, akcijų likimas Įstatymo projekto baigiamosiose nuostatose, jei siekiama, kad jos būtų realizuojamos 21¹ str. nustatyta tvarka.

4. Turėtų būti įvertinama ir tai, kad taikant Įstatymo 21¹ str. nustatytą supaprastintą tvarką, lemiamu kriterijumi turėtų būti ne turto prigimtis (koku būdu akcijos įgytos), o turto vertė. Priešingu atveju susidarytų situacija, kai mažavertės akcijos turėtų būti realizuojamos bendra tvarka, o didelės vertės, bet bešeimininkės akcijos būtų realizuojamos supaprastinta tvarka, kas galėtų neatitikti valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principų.

5. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Įstatymo 10 str. 1 d. privatizavimo objektų sąrašas yra Vyriausybės tvirtinamas dokumentas, jis gali būti keičiamas visais atvejais tik Vyriausybės nutarimu. Todėl neaiškus tikslas Įstatymo 10 str. 10 d. 3 p. minėti Vyriausybės sprendimą.

6. Įstatymo 10 str. 11 d. reglamentuojant atlyginimą už akcijų privatizavimą, turėtų būti nurodomos sąnaudos (kaip platesnė ir vidinių resursų naudojimą apimant sąvoka), o ne išlaidos. Be to, įvertinant Akcinių bendrovių įstatymo 17 str. 2 d. nuostatas, akcijų nominali vertė ir suteikiami balsai gali skirtis, todėl, manytina, lemiamas turėtų būti ne akcijų skaičius, o jų vertė ir suteikiami balsai. Atsižvelgiant į tai, išlaidų paskirstymas proporcingai akcijų skaičiui nebūtų pagrįstas.

7. Įstatymo 21¹ str. 1 d., derinant su to paties straipsnio 2 d., turėtų būti kalbama ne apie iniciatyvą, o apie sprendimą. Be to, numatant privatizuojamų bešeimininkių akcijų sąrašo tvirtinimą, turėtų būti nustatyti neįtraukimo į šį sąrašą bei išbraukimo iš šio sąrašo pagrindai.

8. Projektą lydinčioje medžiagoje nepagrįstas poreikis pagal Įstatymo 21¹ str. 5 d. nustatyti specialią lėšų, gautų privatizavus bešeimininkes akcijas, paskirstymo tvarką. Valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų atveju (konfiskuotų, valstybės paveldėtų, valstybei perduotų akcijų atveju), manytina, turėtų būti taikomos Įstatymo 7 str. 2 d. nuostatos.

9. Nors Įstatymo 21¹ str. 6 d. ir nustatyta pareiga kreiptis į Juridinių asmenų registro tvarkytoją dėl juridinio asmens likvidavimo inicijavimo, lieka neapibrėžta, kas būtų tuo atveju, jei Juridinių asmenų registro tvarkytojas šios savo teisės nerealizuotų? Akcijos taptų išaldytoje būsenoje ir būtų privatizuojamos neribotą laiką?

10. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektu nustatoma pareiga savivaldybių privatizavimo komisijų sprendimus skelbti Teisės aktų registre, keistųsi šių sprendimų įsigaliojimo momentas (kitą dieną po paskelbimo Teisės aktų registre). Atsižvelgiant į tai, būtina Įstatymo projekto baigiamosiose nuostatose aiškiai nustatyti, kad Įstatymo projekto nuostatos galioja savivaldybių privatizavimo komisijų sprendimams, priimtiems po pakeitimų įsigaliojimo.

11. Taip pat Įstatymo projekto baigiamosiose nuostatose turėtų būti aiškiai reglamentuotas privatizavimo komisijos, sudarytos iki pakeitimų įsigaliojimo, įgaliojimų tęstinumo ir kadencijos skaičiavimo klausimas.

12. Aiškinamajame rašte turėtų būti įvertinama vidinio turto ir verslo vertinimo taikymo įtaka turto ir verslo vertinimo sektoriui, valstybės finansams ir korupciniu aspektu.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos ekonomikos
ir inovacijų ministerijai

Nr. _____
I 2020-06-30 Nr. (4.5-82)3-2608

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO PROJEKTO

Išnagrinėję pateiktą derinti Lietuvos Respublikos valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 21¹ straipsniu įstatymo projektą informuojame, kad pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų neturime.

Ministerijos kanclerė

Lina Zinkevičienė

Ignas Kišvinas, tel. 239 1280, el. p. ignas.kisvinas@zum.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 6, LT-01105 Vilnius,

tel. 8 706 63 335, el. p. dokumentai@stt.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188659948

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

E. pristatymo informacinė sistema

I 2020-06-30 Nr. (4.5-82)3-2608

ANTI KORUPCINIO VERTINIMO IŠVADA DĖL VALSTYBEI IR SAVIVALDYBĖMS PRIKLAUSANČIŲ AKCIJŲ PRIVATIZAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-480 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 20 IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 21(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO

2020 m. liepos 7 d. Nr. 4-01-5225

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai (toliau – Specialiųjų tyrimų tarnyba) derinti pateiktas Lietuvos Respublikos valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 21¹ straipsniu įstatymo projektas (toliau – Projektas). Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio nuostatomis, Specialiųjų tyrimų tarnyba savo iniciatyva atliko Projekto antikorupcinį vertinimą.

Atlikus Projekto antikorupcinį vertinimą nustatyta, kad dalis projekte siūlomų nuostatų gali būti suvokiamos dviprasmiškai, todėl siekiant teisinio aiškumo Projektas turėtų būti tobulinamas. Be to, kyla abejonių, ar priėmus Projektą (tais atvejais, kai privatizuojama mažiau kaip 1/3 įmonės akcijų, kurių nominaliųjų verčių suma yra mažesnė negu 10 000 eurų) bus užtikrinama pakankama privatizavimo objekto turto vertinimą atliekančių turto valdytojų pavaldžių valstybės tarnautojų ir darbuotojų veiklos kontrolė. Taip pat manome, kad dalis Projekto nuostatų, pagal kurias valstybės paveldėtos, konfiskuotos ar jai perduotos akcijos būtų pripažįstamos bešeimininkėmis, galimai yra nelogiškos ir prieštarauja kitiems teisės aktams.

Dėl Projekto teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekte siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 5 straipsnio 3 dalį nuostatomis, kad privatizavimo komisija (toliau – Komisija) yra sudaroma 4 metų kadencijai.

Nors minėtos Projekto nuostatos argumentuojamos Specialiųjų tyrimų tarnybos pasiūlymų įgyvendinimu, atkreipiame dėmesį, kad nei Projektas, nei Įstatymas nenustato reikalavimo dėl Komisijos narių kadencijų skaičiaus. Nors tikėtina, kad galimybė jog tas pats asmuo Komisijos nariu bus skiriamas daugiau negu vienai kadencijai yra minimali, formaliai vertinant Įstatyme nustatytą teisinį reglamentavimą gali susidaryti situacija, kad tas pats asmuo Komisijos nariu bus skiriamas kelioms kadencijoms. Šiuo atveju atsižvelgdami į šalyje taikomą asmenų skyrimo kolegialiujų organų nariais praktiką siūlome apsvarstyti Projekto tobulinimo tikslingumą ir nustatyti, kad tas pats asmuo Komisijos nariu gali būti skiriamas ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės.

2. Pagal Projekto 4 straipsnio (dėl Įstatymo 9 straipsnio 4 dalies) siūlymus, kai privatizuojama mažiau kaip 1/3 įmonės akcijų ir jų nominaliųjų verčių suma yra mažesnė negu 10000 eurų, privatizavimo institucijos sprendimu privatizavimo objekto vertinimą gali atlikti *bendruosius turto arba verslo vertintojams* keliamus reikalavimus atitinkantis ir *turto arba verslo vertintojo kvalifikacijos* pažymėjimą turintis centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo darbuotojas arba savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas ar darbuotojas.

Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, minėtos Projekto nuostatos svarstytinios keliais aspektais:

2.1. Projekte vartojama „bendrųjų reikalavimų turto arba verslo vertintojams“ formuluotė, kuri atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos turto ir verslo pagrindų vertinimo įstatymo (toliau – Vertinimo įstatymas) 8 straipsnio nuostatas ir įgyvendinant Projektu siūlomas nuostatas gali būti suvokiama dviprasmiškai:

2.1.1. kadangi pagal Vertinimo įstatymą „bendrųjų reikalavimų turto arba verslo vertintojams“ sąvoka savo turiniu apima reikalavimus visų kategorijų turto arba verslo vertintojų kvalifikacijas, gali būti suvokiama, kad privatizavimo objekto vertinimą galės atlikti bet kokią turto arba verslo vertintojo kvalifikaciją, t. y. vertintojo asistento (žemiausią), vertintojo (aukštesnę) arba vertintojo eksperto (aukščiausią), turintys darbuotojai ar valstybės tarnautojai;

2.1.2. kad privatizavimo objekto vertinimą galės atlikti tik *konkrečią* turto arba verslo vertintojo (t. y. *aukštesnę*) kvalifikaciją turintys darbuotojai arba valstybės tarnautojai (šiuo

atveju taip pat neaišku, ar įgyvendinant Projektą siūlomas nuostatas vertinimą galėtų atlikti ir aukščiausią vertintojo eksperto kvalifikaciją turintys darbuotojai arba valstybės tarnautojai).

2.2. Pagal Vertinimo įstatymo 9 straipsnio nuostatas kvalifikacijos pažymėjimas išduodamas skirtingas vertinimo kvalifikacijas turintiems asmenims, t. y. vertintojo asistentams, vertintojams arba vertintojams ekspertams, todėl nėra aišku, ar pagal Projekto pasiūlymus vertinimą galėtų atlikti visų kategorijų turto arba verslo vertintojai, ar tik vertintojo (aukštesnės) kvalifikaciją liudijančius kvalifikacijos pažymėjimus turintys darbuotojai ir valstybės tarnautojai (šiuo atveju taip pat neaišku, ar vertinimą galėtų atlikti aukščiausią kvalifikaciją liudijančius kvalifikacijos pažymėjimus turintys darbuotojai ar valstybės tarnautojai).

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, ir siekdami išvengti dviprasmiškumų, siūlome minėtas Projekto nuostatas tikslinti.

3. Manome, kad priėmus Projektą gali kilti dviprasmiškumų dėl Vertinimo įstatymo nuostatų taikymo Projekte siūlomas nuostatas įgyvendinančių ir privatizuojamo turto vertinimus atliekančių asmenų, t. y. darbuotojų ir valstybės tarnautojų, atžvilgiu. Pavyzdžiui: pagal Vertinimo įstatymą turto arba verslo vertintojo kvalifikacijos pažymėjimas išduodamas neterminuotam laikui (Vertinimo įstatymo 10 straipsnio 1 dalis), tačiau šia veikla užsiimantiems asmenims keliami papildomi veiklos reikalavimai ir pareigos (vadovautis Turto arba verslo vertintojų profesinės etikos kodeksu, kelti kvalifikaciją ir pan.), kurių neatlikimo atveju kvalifikacijos pažymėjimo galiojimas gali būti sustabdomas arba panaikinamas. Siekdamos užtikrinti vertintojų veiklos atitiktį teisės aktams, pagal minėtą įstatymą turto arba verslo vertintojų veiklą taip pat kontroliuoja institucijos (Priežiūros įstaiga, Turto arba verslo vertintojų garbės teismas), kurių sprendimai taip pat gali būti susiję su teisės vykdyti turto ar verslo vertinimą suspendavimu ar panaikinimu.

Projektas neatskleidžia minėtų Vertinimo įstatymo ir Projekto nuostatų santykio, todėl lieka neaiškūs tokie klausimai, kaip būtų užtikrinama privatizuojamų objektų vertinimą atliekančių valstybės tarnautojų ar darbuotojų veiklos kontrolė, pagal Vertinimo įstatymą veikiančių kontroliuojančių institucijų sprendimų privalomumas valstybės tarnautojams ar darbuotojams (pavyzdžiui, jeigu būtų nuspręsta, kad atliekant vertinimą buvo pažeisti teisės aktų reikalavimai) ir kt.

Atsižvelgdami į pateiktus argumentus, manome, kad Projekte turėtų būti plačiau reglamentuojami su privatizuojamų objektų vertinimu (kai tai atliks turto valdytojui pavaldūs darbuotojai arba valstybės tarnautojai) susiję klausimai.

4. Projekto 5 straipsnis (numatantis Įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 3 punkto pakeitimus) nustato, kad „Privatizavimo objektų sąrašą centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo teikimu tvirtina Vyriausybė. Į šį sąrašą gali būti įtrauktos visų valstybei ir savivaldybei nuosavybės teise priklausančios įmonių akcijos, *išskyrus pripažintas bešeimininkėmis, konfiskuotas, valstybės paveldėtas, valstybei perduotas akcijas (toliau kartu – bešeimininkės akcijos)*“¹. Taip pat Projekto 11 straipsnyje (dėl Įstatymo papildymo 21¹ straipsniu) siūloma reglamentuoti bešeimininkių akcijų privatizavimo tvarką, pagal kurią (siūlomo 21¹ straipsnio 5 dalis) *lėšos, gautos privatizavus bešeimininkes akcijas, paskirstomos Vyriausybės nustatyta tvarka*.

Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, minėtos nuostatos svarstytinis keliais aspektais:

4.1. Pagal Projekto siūlymus bešeimininkėmis akcijomis būtų laikomos *konfiskuotos, valstybės paveldėtos, valstybei perduotos akcijos*, tačiau, mūsų nuomone, tokie Projekto pasiūlymai yra svarstyliniai, kadangi gali prieštarauti kitų teisės aktų nuostatomis, pavyzdžiui: Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) nuostatų kontekste¹ akcijų konfiskavimas, paveldėjimas arba įgijimas perėmimo būdu reikštų nuosavybės teisių įgijimą (valstybės nuosavybėn), todėl iš esmės tokios akcijos negalėtų būti laikomos bešeimininkėmis (o turėtų būti laikomos valstybės nuosavybe).

4.2. Projekte numatoma, kad *lėšos, gautos privatizavus bešeimininkes akcijas, paskirstomos Vyriausybės nustatyta tvarka*, tačiau nei iš Projekto, nei iš jo lydinių teisės aktų neaišku, kokiems tikslams lėšos gali būti „paskirstomos“ ir panaudojamos. Taip pat neaišku, kodėl atsisakoma galiojančio Įstatymo 7 straipsnyje nustatytos tvarkos taikymo, kad privatizavimo lėšos pervedamos į valstybės ir savivaldybės biudžetus arba į Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų sąskaitą.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, manome, kad minėtomis Projekto nuostatomis Vyriausybei būtų suteikiama diskrecinė teisė, t. y. teisė galimai nepagrįstai savo nuožiūra spręsti dėl lėšų (gautų privatizavus bešeimininkes akcijas) panaudojimo. Šiuo atveju siūlome arba atsisakyti šių nuostatų, arba atskleisti galimus privatizavimo lėšų panaudojimo tikslus (jeigu tai

¹ 1. Pagal Civilinio kodekso 4.37 straipsnio 1 dalį *nuosavybės teisė – tai teisė savo nuožiūra, nepažeidžiant įstatymų ir kitų asmenų teisių ir interesų, valdyti, naudoti nuosavybės teisės objektą ir juo disponuoti, o pagal minėto straipsnio 2 dalies nuostatas savininkas turi teisę perduoti kitam asmeniui visą nuosavybės teisės objektą ar jo dalį, ar tik konkrečias šio straipsnio 1 dalyje nurodytas teises. Taigi, akcijų perdavimas valstybei (pastarajai jas priimanč) reikštų nuosavybės teisių į akcijas įgijimą.*

2. Pagal Civilinio kodekso 4.47 straipsnį (1 dalies 1 ir 10 punktus) *nuosavybės teisė gali būti įgyjama paveldėjimu ir konfiskuojant ar kitu būdu už pažeidimus paimant pagal įstatymą daiktus (turtą). Taigi, akcijų paveldėjimas ar konfiskavimas reikštų nuosavybės teisių į tokias akcijas įgijimą.*

būtų susiję su alternatyviomis lėšų panaudojimo galimybėmis, taip pat atskleisti ir atitinkamų sprendimų priėmimo kriterijus).

Prašome per du mėnesius nuo antikorpucinio vertinimo išvados gavimo dienos informuoti Specialiųjų tyrimų tarnybą, kaip buvo atsižvelgta į šioje išvadoje pateiktas pastabas. Atsakymą prašome paskelbti per Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinę sistemą ir jį susieti su šia antikorpucinio vertinimo išvada.

Direktoriaus pavaduotojas

Egidijus Radzevičius

Gintas Kerbelis, tel. 8 706 63 294, el. p. gintas.kerbelis@stt.lt

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 124111348, T. Vrublevskio g. 6, LT-01143 Vilnius, tel. (8 5) 261 6063, faksas (8 5) 261 5366,
el. p. bendras@lsa.lt, atsisk. sąsk. LT287044060001377867 AB SEB bankas, banko kodas 70440

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

2020-07-15 Nr. (17)-SD-481
į 2020-06-30 Nr. (4.5-82)3-2608

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBEI IR SAVIVALDYBĖMS PRIKLAUSANČIŲ AKCIJŲ PRIVATIZAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-480 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 20 IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 21¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos savivaldybių asociacija apklausė savivaldybes dėl Lietuvos Respublikos valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 21¹ straipsniu įstatymo projekto.

Kauno miesto savivaldybė šiam projektui pateikė tokias pastabas:

1. Įstatymo projekto lyginamajame variante numatyta, kad priėmus šį Įstatymo pakeitimą įsigaliojusių 10 straipsnio 11 dalis: „Jeigu į privatizavimo objektų sąrašą įtrauktos valstybei nuosavybės teise priklausančios akcijos privatizuojamos kartu su savivaldybėms ar kitiems akcininkams nuosavybės teise priklausančiomis įmonės akcijomis, šios įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 10 punkte nurodytose sutartyse su savivaldybėmis dėl joms nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimo turi būti nustatyta, kad savivaldybė sumoka centralizuotai valdomo turto valdytojui privatizavimo objekto vertinimo išlaidas bei visas būtinas išlaidas, susijusias su privatizavimo programos rengimu, privatizavimo objekto reklama ir pardavimu bei pirkimo-pardavimo sutarties sudarymu (ar) privatizavimo sandorio vykdymo kontrole, iki bus įvykdytos visos privatizavimo sandorio sąlygos, ir nuo jų apskaičiuotą 7 procentų dydžio pelną, o sutartyse su kitais privatizavimo objekto akcininkais turi būti nustatyta, kad centralizuotai valdomo turto valdytojo patirtos išlaidos dalinamos proporcingai valdomų (parduodamų) akcijų skaičiui“.

Iš pateiktos formulės kyla klausimas, kodėl savivaldybės privalėtų centralizuotai valdomo turto valdytojui apmokėti visas aukščiau išvardintas išlaidas ir 7 procentų dydžio pelną, kai valstybei nuosavybės teise priklausančios akcijos privatizuojamos kartu su savivaldybėms nuosavybės teise priklausančiomis įmonės akcijomis, ir kodėl centralizuotai valdomo turto valdytojo patirtos išlaidos nedalinamos proporcingai valdomų (parduodamų) akcijų skaičiui?

Siūlome patikslinti Įstatymo 10 straipsnio 11 dalies formulę, aiškiai apibrėžiant, kad „Jeigu į privatizavimo objektų sąrašą įtrauktos valstybei nuosavybės teise priklausančios akcijos privatizuojamos kartu su savivaldybėms ar kitiems akcininkams nuosavybės teise priklausančiomis įmonės akcijomis, centralizuotai valdomo turto valdytojo patirtos išlaidos dalinamos proporcingai valdomų (parduodamų) akcijų skaičiui“.

2. Taip pat, *siūlome pakoreguoti* siūlomą Įstatymo 20 straipsnio 2 dalies pakeitimą, paskutinį sakinį išdėstant taip:

„Atsiskaitymo už privatizavimo objektą dalimis tvarką ir vėliausią galimą atsiskaitymo terminą nustato privatizavimo institucija. Šis terminas negali būti ilgesnis kaip penkeri metai“.

Atsižvelgiant į tai, kad pagal LR biudžeto sandaros įstatymo 4 straipsnį, savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojai yra savivaldybių biudžetinių įstaigų ar savivaldybės administracijos ir (ar) jos padalinių, nurodytų savivaldybės tarybos patvirtintame savivaldybės biudžete, vadovai (savivaldybės administracijoje – administracijos direktorius), o atsiskaitymo dalimis terminas yra gana ilgas (5 metai), todėl **ir atsiskaitymo dalimis tvarka (įmokų dydis, grafikas ir pan.) turėtų būti nustatoma privatizavimo institucijos** (savivaldybės lygmeniu – Administracijos direktoriaus, kaip savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojo).

Direktorė

Roma Žakaitienė

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS SKYRIUS**

Lietuvos Respublikos ekonomikos
ir inovacijų ministerijai

2020-07-03 Nr. S 2020/(4.4.E-0400)-12-4260
Į 2020-06-30 Nr. (4.5-82)3-2608

audrone.railaite@eimin.lt

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Susipažinę su teikiamais derinimui Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 21(1) straipsniu įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ ir Lietuvos Respublikos valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo Nr. VIII-480 3, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 21(1) straipsniu įstatymo projektais, informuojame, kad pastabų ar pasiūlymų neturime.

Savarankiško skyriaus viršininkas

Gintaras Kukauskas

Liutauras Žygas, tel. (8 5) 268 0063

VALSTYBĖS ĮMONĖ TURTO BANKAS

Ekonomikos ir inovacijų ministerija
eimin@eimin.lt

2020-07- Nr. (14.6-44)-SK4-
Į 2020-06-30 Nr. (4.5-82)3-2608 20-9715 20-9714

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO TEIKIMO

Valstybės įmonė Turto bankas išnagrinėjo pateiktą Lietuvos Respublikos valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo Nr. VIII-480 projektą ir informuoja, kad pastabų ar pasiūlymų pagal kompetenciją neturi.

Generalinis direktorius

Mindaugas Sinkevičius

Gražina Veželienė, tel. (8 5) 278 0938, el. p. grazina.vezeliene@turtas.lt